

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
3 luni . . . . 20 cor.
6 luni . . . . 40 .
12 luni . . . . 80 .
10 lei . . . . 2 .

Artil de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20

INSERȚIUNDE:
de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Din crasă în crasă.

Crisa parlamentară a dat naștere unei crise de guvern. Ear aceasta a provocat o altă crasă, cum dela căderea lui Bánffy n'a mai fost: crasă în partidul liberal.

Se știa de toți, și până acum, că partidul pe care se sprijinea Széll nu era omogen. Autoritatea lui Széll și al altă frică să nu cadă dela putere, erau mai ales lipsa unei platforme pe care să se dea o luptă lăuntrică, a ținut partidul la un loc. Acum însă, că după ce reprezentanții liberalilor de bașta, atât gruparea Apponyi, cât și cea a liberalilor disidenți din giurul lui Andrassy, a început să se organizeze în parte și prima manifestare a exclusivismului lor a fost refuzul de a colabora unui guvern Tisză.

Vechii liberali au răspuns apoi și în același chip! S'au întrunit săptămână separat în sala mare dela Hungaria, și anume 104 la număr, dar ei conștient pe adesea încă a 60 deputați. Din față a presidiat-o Hieronymi, și după ce au vorbit Vörös László, Dániel Földes, Berzevici, Perczel, Tisză István, Hegedüs Sándor și Kubinyi Géza, s'a votat unanim o moțiune în care se cere: 1) ca în timpul din urmă s'au servit de comună cari prezintă partidul liberal în primejia de a-i fi atârnată unitatea; 2) scopul întrunirii este de a asigura unitatea principiară a partidului și să declare, ca fără privire la persoane, va sprigini numai guvern care să stea strict pe basa art. XII. din Constituția 1867.

În realitate însă întrunirea aceasta a fost o puternică manifestare pentru Tisză, pe care l'au primit cu ovaiții mari, după-cum aclamat-au cu frenesie și vorbirea lui, care s'a terminat spunând ca cei de față vor sprigini numai un guvern cu deplin devotament

și fără să aibă rezerve pentru întocmirile dela 1867.

Ceea-ce însemnează ca un guvern animat de principile depuse în Memoriiul secret al lui Apponyi nu va avea sprijinul vechilor liberali.

De altfel în aplausele tuturor, Kubinyi Géza l'a proclamat șef (veșter) pe Tisză și fapte, ca presa maghiară întreagă așa și esplică întrunirea: ca organizare separată a vechilor cadre liberale și la club între cele trei nuanțe se și observă nu o răceală numai, dar vedite animosități.

Avem deci astfel trei crise: parlamentară, de guvern și de partid.

Și în același timp n'avem guvern. Ba până când scriem aceste rânduri, nici măcar nu se știe cine va compune noul cabinet. Contele Khuen Héderváry, ce e drept, a fost primit de M. Sa, a conferit după aceea pe larg atât cu baronul Fejérváry cât și cu ministrul comun de război Pitreich, după-cum se știe d'asemeni, că a sosit ieri la Budapesta, unde a căutat să vadă pe diferiții bărbați de stat. Chiar dacă i-s'a dat însă mandatul să compună un nou guvern liberal, e problematică reușita, deoarece ce două dintre nuanțele partidului liberal, agrarii lui Apponyi și liberalii disidenți cari ascultă de Andrassy, îi vor face și lui, ca lui Tisză, greutăți poate de neînvinș.

Se poate însă ca Viena să cedeze. Și anume: noul guvern să suspende discuția proiectului de lege militar și astfel să facă cu puțință ca opoziția să desarmeze, să nu mai continue cu obstrucția, ci să se voteze bugetul și alte proiecte de legi urgente, rămânând însă ca și proiectul militar să aste deslegare în șirul unui complex de proiecte asupra reformei întregii apărări a țării.

În cazul acesta viitorul guvern ar găsi o situație mai ușoară și cel puțin necesităților inexorabile ar pute face față.

S'o ducă însă mult cu o majori-

tate în care deosebirile de vederi dela început au fost mari, ear acum relațiile au devenit încă și mai încordate în urma momentelor personale, — nu e de sperat. Ori-cine va veni, va trebui dacă nu acum îndată, apoi cel mult pe toamnă, să disolve Dieta.

Cu atât mai bine pentru noi, căci cu cât învălmășeala între partidele maghiare este mai mare, cu atât dacă ne vom ține bine, solidari și organizați, ne vom putea valora mai mult. Fie-că în alegeri am lupta singuri, împotriva tuturor șovinștilor, fie că pentru campania electorală am încheia cu unii ori cu alții armistițiu!

Pasivitatea Croaților. Turburările din Croația încep să facă valuri tot mai mari. Tera întreagă e în fureie. Nici chiar în adunarea provincială nu se mai discută în liniște. Scandalurile sunt la ordinea zilei. În Dieta de Sâmbăta opoziția a declarat acum prin deputatul Breszenszki, că în proclamarea statarului ei ved o crimă, a cărei pătașă nu vreau să fie, și toarnă de aceea de azi încolo nu mai iau parte la adunări. După declarația asta, toți deputații opoziționali s'au ridicat și au părăsit sala. — Croații încă au ajuns dură la pasivitate.

Mersul crisei.

Consiliu de Coroană.

Duminecă nainte pe amiază s'a ținut la Burgul din Viena consiliu de Coroană, sub presidenția M. Sale. Au fost de față Khuen-Héderváry, baronul Fejérváry, primul ministru austriac Körber, ministrul comun de război Pitreich, ministrul comun de finanțe Kállay și cel de externe, contele Goluchovskiy, precum și ministrul Landwehrului austriac, Welsersheimb.

Fără îndotală ca mai mult decât asupra a ori-ce afacere comună s'a di-

scutat asupra crisei de guvern din Ungaria. Se crede anume, că îndeosebi concesionile ce ar trebui date, pentru a desarma opoziția, au preocupat consiliul.

Banul în Budapesta.

Contele Khuen-Héderváry, banul Croației, însoțit de baronul Fejérváry, a sosit aseară în Budapesta, unde numai decât s'au dus amândouă la clubul liberal. Banul a convorbit mult cu contele Tisză István, contele Andrassy și baronul Podmaniczky. S'a remarcat că din parte-i baronul Fejérváry, a conferat cu Szentványi, unul dintre căpeteniile apponyiștilor.

Banul, fără îndotală, a căutat să se informeze asupra situației și dacă va fi primit destule asigurări, se întoarce la Viena și va anunța M. Sale că poate lua asupra-și sarcina să formeze un nou cabinet.

Atitudinea Kossuthiștilor.

Kossuthiști încep să se impacienteze. Ei au înaintat presidenției Dietei o rugare pentru a se redeschide seria ședințelor. Conform regulamentului Dietei, și anume a §-lui 125, ori când 20 deputați au dreptul să ceară redeschiderea ședinței suspendate fără a se fi anunțat până când se suspendă ședințele.

E interesant că în motivarea cererii lor, kossuthiștii se arată alarmați că pentru rezolvarea crisei guvernului M. Sa consultă cetățeni străini, adică pe Banul!

Socialiștii în mișcare.

Fiindcă opoziția de toate nuanțele nu vrea ca ea d'adrecht să înceapă scandal împotriva Banului, la cas dacă într'adever M. Sa îl însărcinează cu compunerea guvernului, a pus pe socialiști în mișcare. Socialiștii lui Bokányi (care se inspiră dela stăpânul lor Bánffy) și democrații Ovreiului Vázsonyi au ținut adică ieri sfat și au decis ca în contra unui guvern Héderváry

neamului românesc și bărbații mai modesti. Între aceștia am avut onoarea să cunosc la Roma pe dl. C. I. Mitilneu. Trăind de 27 ani în Roma, și servind în diplomație, d-sa a avut ocazia să cunoască mulți bărbați politici, literați și publiciști. Animat de dragostea pentru neam, d-sa a căutat să informeze pe toți, să-i câștige amicii cauzei române și să-i îndemne a scrie în favorul Românilor. Pe vremea când am căutat să răspundim „Republica” și „Memorandum”, dl. Mitilneu a fost neobosit și și d'atunci încoace urmărește cu interes cele ce se petrec la noi și caută să informeze ziariștii italieni Prințului de Valaerul Severino Attılı, publicist de valoare în Roma și literat distins, imi face onoarea să-mi trimită cartea sa intitulată „Alla Romania” (Canto). În versuri suave, d'o dulceață rară și d'o gingașie emoționantă, amicul acesta nobil al mult încercatului nostru popor cântă virtuțile, suferințele și aspirațiunile neamului românesc.

Din versurile bunului nostru amic se degajează o așa iubire frățească, în cât autorul pare-că ar fi trăit între noi și soartea noastră ar fi legată de însăși fericirea neamului său. Dată în mâinile tinerimeii mai ales, această carte e menită să

câștige simpatia tuturor Italienilor pentru frații lor dela Carpați și Dunăre.

Cântul dulce al dlui Severino Attılı este precedat de o scrisoare a dlui B. E. Maineri, care pe 63 pagini, cu literele cele mai mărunt și îndesat, dă un resumat atât de perfect al victii neamului românesc în epoca sa de deșteptare, încât nici un profesor de istorie român nu l-ar fi putut face mai bine și mai cu multă căldură.

Scrisoarea aceasta, drept prefață dela relațiunile exacte nu numai asupra luptelor politice române dela 1848 încoace, ci îmbrățișează și mișcarea culturală română, și anume se ocupă nu numai de frații din regat, ci de relațiunile și despre noi: câte ziare și reviste literare avem, și în ce împrejurări trăim. Arată apoi numărul Românilor și țările în cari locuiesc, după-cum consacră pagini bine gândite asupra Dobrogei, despre care vorbește cu mult interes, arătând cum prin dragostea Românilor pentru cultura latină s'a ridicat la Constanța statuia marelui poet clasic Ovid, și cum, peste tot, Români sunt cel mai cult element în Orient, chemați deci de soarte și împregiuari să împărtășească civilizația romană.

Pagini pline de elogi consacra di-

Maineri îndeosebi reginei poete Carmen Sylva și luptelor eroice dela Plevna.

Despre vitejii dorobanți, cari și-au jertfit vieța pentru independența României și despre marele lor căpitan Carol I scrie cu adevărată evlavie.

Insemnăteatea acestor cărți este mare pentru noi Români. Pentru-că îndeosebi acum, când avem să străbatem zile atât de grele: frații de dincolo având să lupte contra calomniilor Alianței Israelite, ear noi, cei d'acici, în contra șovinismului intolerant unguresc, cuvintele dulci venite dela frați nu numai ne încuragiază, dar de fapt ele ne împrumută o putere, să putem astfel combata mai cu succes pe adversarii rasei noastre.

„De douăzeci și cinci de ani lupt, în înțelegere cu fratele C. I. Mitilneu pentru cauza Voastră”, — imi scrie veneratul publicist Severino Attılı. — Noi îi mulțumim cu iubire și-i dorim ani îndelungați, să lupte cu aceeași pasiune și în viitor, ca ajungând astfel mare poporul român, să fie preamărită Roma eternă!

Russu Șirianu.

„Alla Romania”

Renașterea sa România și-o poate lumii, incontestabil, în primul rând în mâinile poporului și a voinții sale de fier, în lupta nestrămutată de a trăi viață modernă, liberă și independentă.

Fără bărbați de stat ca frații Brătianu, Golești, Cogălniceanu, Alecu Buzăni și alții, puterea poporului ar mai dormita încă multa vreme, ear fără ei pe cari acești distinși patrioți i-au câștigat în lumea mare, dar mai ales frații d'un sânge, Italieni și Francezi, care generației acestora marci cu greu ar aduce rezultatele în urma cărora cele două principate române au ajuns un superb stat, statul cel mai modern — aș putea spune singurul modern — în Orientul zguduit d'atâtea evenimente și pătat de atâtea războaie.

Între cei cari trăind în străinătate, și mai ales în Italia, au căutat să ne câștige înțelegerea, numărăm nu exclusiv numai patrioți ajunși ministri, ci servicii au adus

Un alt salon mai mic atenanț la cel dintâi servise de fumc...

In acest agrestul palat trasa regale. Fie din cauza gustului...

Alexandru știa aceasta, nu se încredința ori-cui...

Era o mică gogoasă, cu puțină m stață neagră...

R-gele era în prada unor sentimente extrem de puternice...

In lumea întregă a străbătut deja știrea despre învingerea social-democraților germani...

O vom face, eu și regina, iml spunea el cu energie...

Călătoria în Rusia, prezentarea țarului, părea pentru acest reg șor consacrată oficială și definitivă...

D. Stieglar a văzut apoi pe rege și regina la capela Curței. Iată cum își rezumă impresiile...

Am fost prezentat reginei de către marele mareșal al palatului. O remarcare m'a frapat...

Am înțeles lucrul acesta din regularitatea trăsăturilor...

Deși cauză era gras; carniurile deborđante și flasca o făcea înformă. Cu toate acestea...

Ceea ce rămăsese din frumsețe era apărut atât pe cât era posibil.

Pe când vorbeam cu regina, am observat nu departe un tîrîr delicat și elegant, preocupat...

Manifestul Regelui.

Etată manifestul prin care regele Serbiei anunță că primește alegerea...

nașunel de a mă urea satz-zi pe tronul Serbiei. Consider ca o primă datorie...

Imt isu îndatorire către poporul meu că voi respecta drepturile tuturor...

De aceea invit prin acest prim manifest pe toți șefii bisericilor, pe toți reprezentanții...

Declar că dau unirei toate evenimentele care în ultimul 40 de ani...

Fie-care e b patriot va găsi sub domnia mea protecțiunea necesară pentru viața sa...

Cu această doviză care mă leagă de arma și de bis-rica ortodoxă, mă urec pe tronul Serbiei...

R-g pe Dumnezeu de a răspădi misericordia sa asupra poporul meu...

Modificările constituției din 1888, au fost adoptate de Skapcină cu 118 voturi...

Răspuns împăratului!

Alegerea pentru dieta imperială din Germania.

In lumea întregă a străbătut deja știrea despre învingerea social-democraților germani...

"Vorwärts", organul partidului social democrat, scriind despre rezultatul alegerilor...

La 5 Decembrie 1902 împăratul Vilhelm le stigase muncitorilor:

De ani lungi vă lăsați seduși de agitatorii socialisti. Credeți că fără ajutorul ilar, starea voastră nu se poate îmbunătăți...

Și a vorbit împăratul și a vorbit acum și țara. Trei milioane de cetățeni și-au dat voturile...

Serbarea dela școala de fete.

Ecl a avut loc în internatul școlii superioare de fete...

Ed a avut loc în internatul școlii superioare de fete din Arad o producțiune musicalo-declamatorică...

dată în institut, nu știa nici o vorbă românească.

Intreaga producțiune a făcut cea mai bună impresie. Înainte de închisier, directorul institutului...

A fost de față un public numeros. Dintre dame am notat doamnele: Goldiș, Ratu, Pipos, véd. Secula, Pap, Dr. Raț, Barbu...

Într-o sală mare au fost espuse lucrurile de mână ale elevelor: rodul unui an de muncă.

Piesele de musică le-a instruat d-șoara profesoară Pipos; declamările d-șoara directoroara Cornelia Mucișu Urechie...

NOUTĂȚI.

ARAD, 22 Iunie n. 1903.

Dela Institutul teologic-pedagogic din Arad. Examenele de clasă se continuă și azi la acest institut.

Privitor la examenul de calificăție a învățătorilor, avem să rectifiem cifra dată. S'au prezentat...

Osindit pentru lesa-majestate. După o pertractare lungă de 3 zile, Sâmbătă s'a adus judecata...

Nou avocat român în Buteni. Dl Dr. Aurel Grozda, unul dintre tinerii nostri distincți...

Promovări. Din Cluj ni-se scrie, că la 20 Iunie au fost promovați la gradul de doctori...

Majestatea Sa Lebaudy. Renumitul fabricant de zăhăr, archamillionarul Jacques Lebaudy...

"Foaia comitatului". Ministrul Széll a fost hotărît ca fie-care comitat să-și aibă grzeta lui...

ULTIME ȘTIRI.

Belgrad, 21 Iunie. La sosirea regelui Petru, Miercuri dimineața, se vor prezenta la gară: guvernul, metropolitul...

Pe drumul, pe unde va trece regele Petru, vor fi ridicate trei arcuri de triumf. Inscriptiunile de pe arcurile triumfale...

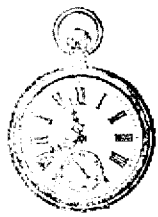
Astăzi au depus jurământ general. Joi, după sosirea regelui se vor servi în toate bisericile din țeară...

Lonbra, 21 Iunie. Agenția "Reuter" din Londra anunță că guvernul englez a sistat ori-ce legături diplomatice...

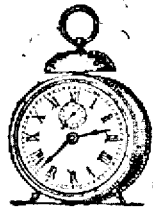
Petersburg, 21 Iunie. Un bărbat politic distins din Belgrad a scris în ziarul de aici...

Oficieri, zice bărbatul acela de stat, nu se pot pedepsi din 4 cauze. Prima dată de aceea...

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Atelier pentru repararea ciasornicelor

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (In colțul stradei Lázár Vilmos.)

Primește se repar ciasornice garantând pe 3 ani. In Arad n'a existat încă atelier in care să se lucreze mai ieftin.

Am un deposit de tot felul de
ciasornice de buzunar și de părete,
precum și orologii cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

Cu deosebită stimă:

Örményi Gyula,
ciasornicar.

943 8-50

Pentru toate afacerile ce se ivesc cu ocaziunea mutărilor am onoare a atrage atențiunea onor. public asupra lucrărilor de ori-ce ram de

Tapiserie și decorațiune

ce le efectueș in atelierul meu in Arad, in strada Vörösmarthy Nr. 3, vis-a-vis de teatru.

Unde pentru prețurile cele mai moderate efectueș precis

Lucrări noue și reparări,
precum și îmbrăcarea meselor de biliard.

Cu deosebită stimă:

UHERECZKY GÉZA,
tapesier și decorator.

952 8-50

NAGY ADOLF

tinichigiu de zidiri și artă.

Arad colțul stradelor Hunyady și Szent-Pál.

Primește toate lucrările ce se țin de meseria asta, precum: canalizări, instalări de apeducturi, reparări de closeturi (astupate), și tot felul de

Lucrări de zidiri

după desemnuri de gust și coșpui zătoare. Reliefuli și d. lăzi pentru păstrarea ghișii pe seama măcelarilor și cafeziilor.

Tot felul de aranjamente de culină prompt și efin.

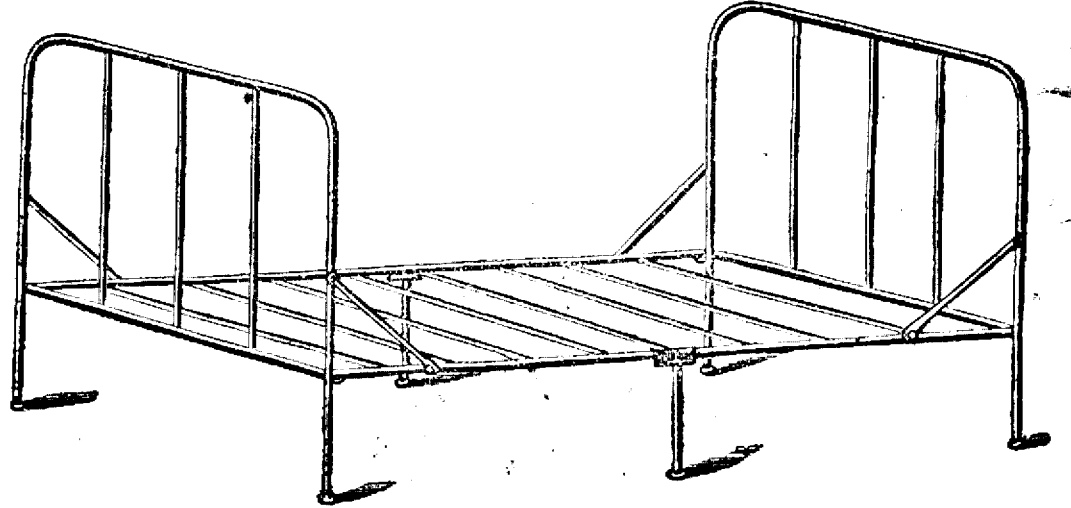
983 5-25 Reparări și comande din provincia grabnic și solid.

TUNSZKY și MIHAJLOVITS

Fabrică de mobile de fer și saltele de rociuri de sirmă.

ARAD, colțul stradei Templom și Kölesey.

Primim tot felul de lucrări apartinătoare acestui ram așa: arangiarea de casarme de soldați și pompieri, școli, institute și cafenele.

Corturi de grădină (de descompus) și pavilonuri,

pentru cafenele și restauranți.

— Trimitem in loc și provincia comercianților spre vizare mai departe. —

982 5-50

— Lucru excelent. — Lustru de gust. —

— Promptitudine rară! —

Telefon: 440

Telefon: 440

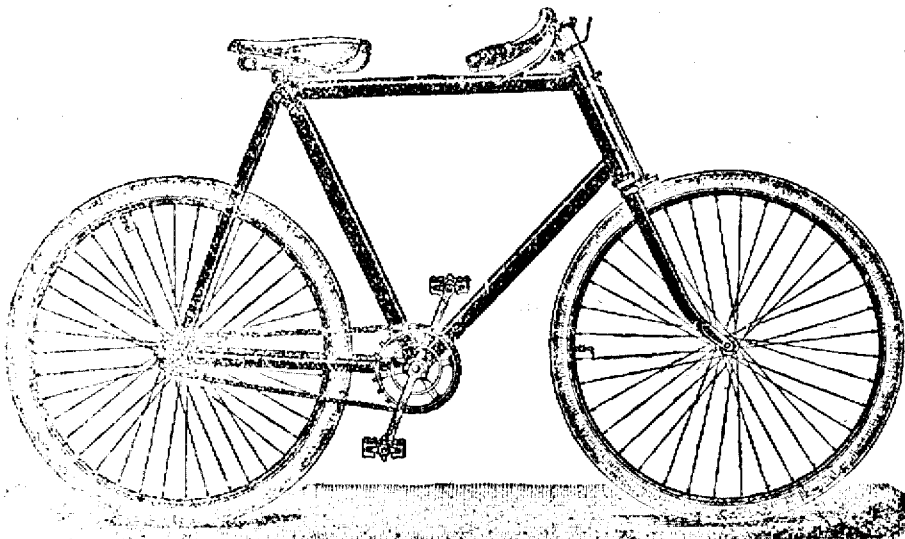
Koch Dániel

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 42,
vis à vis de hotelul „Crucea-albă“.

Mare deposit de biciclete de primul rang, de mașini de cusut și exclusiv deposit de cele mai vestite biciclete

„Puch“.

Primește in lucrare transformarea totală, emailarea in toate colorile, precum și nickelarea a ori-ce biciclete.

Părți constituitoare de biciclete și mașini de cusut, precum și tot felul de fabricate pentru mașini permanent se găsesc in magazinul meu.

Biciclete și mașini de cusut se vënd cu prețuri favorabile.

Aplicarea la locul lor a sonerelor electrice și a telefoanelor de casă se esecută cu prețuri foarte avantajoase.

Mare magazin de mașini electrice.

Mare atelier pentru reparaturi.

Comandele din provincia se îndeplinesc cu toată punctualitatea.

733 -47

Ioan Cotîrlă și fiul,
atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie.
Oravița-română.

Aranjament complet pentru eșeptuire de iconostase (temple), tronuri, jefuri, străni, chivoturi, răpizi și ori-ce alte lucrări de lemnărie în bisericile noastre de rit oriental. Schițare și eșeptuire de planuri după comande, mobile și tot felul de instrumente de școală, bănci, table, catedre, mașini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanță desevirșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum. ♦ 867 -17